Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (siedma komora)

z 30. októbra 2025*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Spoločná politika v oblasti rybného hospodárstva – Nariadenie (ES) č. 1224/2009 – Váženie produktov rybného hospodárstva – Článok 60 ods. 2 – Váženie pri vykládke – Článok 61 ods. 1 – Váženie po doprave z miesta vykládky – Miesto váženia v prípade kontroly – Možnosť príslušných orgánov požadovať váženie produktov rybného hospodárstva v mieste vykládky pred ich prepravou na iné miesto“

Vo veci C-546/24,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Court of Appeal (Odvolací súd, Írsko) z 30. júla 2024 a doručený Súdnemu dvoru 13. augusta 2024, ktorý súvisí s konaním:

PN,

Killybegs Fishing Enterprises Ltd.,

Killybegs Seafoods Unlimited,

Killybegs Fishermen’s Organisation Ltd.

proti

Sea Fisheries Protection Authority,

SÚDNY DVOR (siedma komora),

v zložení: predseda siedmej komory F. Schalin (spravodajca), sudcovia M. Gavalec a Z. Csehi,

generálna advokátka: L. Medina,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

* Jazyk konania: angličtina.

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– PN, Killybegs Fishing Enterprises Ltd., Killybegs Seafoods Unlimited a Killybegs Fishermen's Organisation Ltd., v zastúpení: D. Conlan Smyth, SC, E. Sweetman, BL, a R. McDonagh, solicitor,

– Sea Fisheries Protection Authority, v zastúpení: T. F. Creed, SC, P. McGarry, SC, D. McCarthy, BL, M. A. Cleary a C. Derrig, solicitors,

– Európska komisia, v zastúpení: A. Dawes a C. Perrin, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálnej advokátky, že vec bude prejednaná bez jej návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Tento návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 60 ods. 2 a 6, ako aj článku 61 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 1224/2009 z 20. novembra 2009, ktorým sa zriaďuje systém kontroly Únie na zabezpečenie dodržiavania pravidiel spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva a ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 847/96, (ES) č. 2371/2002, (ES) č. 811/2004, (ES) č. 768/2005, (ES) č. 2115/2005, (ES) č. 2166/2005, (ES) č. 388/2006, (ES) č. 509/2007, (ES) č. 676/2007, (ES) č. 1098/2007, (ES) č. 1300/2008, (ES) č. 1342/2008 a ktorým sa zrušujú nariadenia (EHS) č. 2847/93, (ES) č. 1627/94 a (ES) č. 1966/2006 (Ú. v. EÚ L 343, 2009, s. 1), zmeneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/812 z 20. mája 2015 (Ú. v. EÚ L 133, 2015, s. 1) (ďalej len „nariadenie č. 1224/2009").

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi PN, kapitánom rybárskeho plavidla, Killybegs Fishing Enterprises Ltd. a Killybegs Seafoods Unlimited, spoločnosťami pôsobiacimi v odvetví rybného hospodárstva, ako aj Killybegs Fishermen's Organisation Ltd., organizáciou zastupujúcou chovateľov rýb a subjekty zaoberajúce sa rybným hospodárstvom, na jednej strane a Sea Fisheries Protection Authority (Úrad na ochranu morského rybolovu, Írsko) (ďalej len „APPM") na druhej strane vo veci rozhodnutia APPM vykonať váženie produktov rybného hospodárstva ulovených týmto rybárskym plavidlom v mieste vykládky v Írsku pred ich prepravou na iné miesto.

Právny rámec

Nariadenie (EÚ) č. 1380/2013

3 Článok 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1380/2013 z 11. decembra 2013 o spoločnej rybárskej politike, ktorým sa menia nariadenia Rady (ES) č. 1954/2003 a (ES) č. 1224/2009 a zrušujú nariadenia Rady (ES) č. 2371/2002 a (ES) č. 639/2004 a rozhodnutie Rady 2004/585/ES (Ú. v. EÚ L 354, 2013, s. 22), ktorý stanovuje ciele spoločnej rybárskej politiky (ďalej len „SRP“), v odseku 1 uvádza:

„[SRP] zabezpečuje, aby boli rybolovné a akvakultúrne činnosti dlhodobo environmentálne udržateľné a riadili sa spôsobom, ktorý je v súlade s cieľmi, ktorými je dosiahnuť hospodársky a sociálny prínos a prínos v oblasti zamestnanosti, a prispieť k dostupnosti dodávok potravín.“

Nariadenie č. 1224/2009

4 Odôvodnenie 29 nariadenia č. 1224/2009 znie:

„Na zabezpečenie riadnej kontroly všetkých úlovkov by členské štáty mali zabezpečiť, aby sa všetky produkty rybného hospodárstva prvýkrát predali v aukčnom stredisku alebo registrujúcim kupujúcim alebo organizáciám výrobcov alebo sa u nich registrovali. Keďže na využitie kvót je potrebné poznať presnú hmotnosť úlovkov, členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa všetky produkty rybného hospodárstva odvážili, pokiaľ nie sú zavedené plány odberu vzoriek založené na spoločnej metodike.“

5 Podľa článku 4 bodu 18 tohto nariadenia:

„… Uplatňujú sa… tieto vymedzenia pojmov:

18. ‚riadenie rizík‘ je systematické zisťovanie rizík a vykonávanie všetkých potrebných opatrení na obmedzenie realizácie týchto rizík. To zahŕňa činnosti, ako napríklad zhromažďovanie údajov a informácií, analýzu a hodnotenie rizík, prípravu a prijímanie opatrení a pravidelné monitorovanie a skúmanie procesu a jeho výsledkov na základe medzinárodných a vnútroštátnych zdrojov a stratégií, ako aj zdrojov a stratégií Únie.“

6 Článok 5 uvedeného nariadenia s názvom „Všeobecné zásady“ v odsekoch 1 a 4 stanovuje:

„1. Členské štáty kontrolujú činnosti vykonávané akoukoľvek fyzickou alebo právnickou osobou v rámci rozsahu pôsobnosti spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva na svojom území a vo vodách, ktoré patria pod zvrchovanosť alebo súdnu právomoc, predovšetkým činnosti rybolovu, prekládky, presun rýb do klietok alebo do zariadení akvakultúry vrátane zariadení určených na výkrm, vykládku, dovoz, prepravu, spracovanie, obchodovanie s produktmi rybolovu a akvakultúry a ich skladovanie.

…

4. Každý členský štát zabezpečí, aby sa kontrola, inšpekcia a presadzovanie pravidiel vykonávali na nediskriminačnom základe, pokiaľ ide o sektory, plavidlá alebo osoby, a na základe riadenia rizík.“

7 Článok 60 tohto nariadenia, nazvaný „Váženie produktov rybného hospodárstva“, v odsekoch 2 a 6 stanovuje:

„2. Bez toho, aby boli dotknuté osobitné ustanovenia, váženie sa uskutočňuje pri vykládke predtým, ako sa produkty rybného hospodárstva uskladnia, prepravia alebo predajú.

…

6. Príslušné orgány členského štátu môžu požadovať, aby sa akékoľvek množstvo produktov rybného hospodárstva prvýkrát vykladané v dotknutom členskom štáte odvážilo v prítomnosti úradníkov predtým, ako sa z miesta vykládky odvezie na iné miesto.“

8 Článok 61 uvedeného nariadenia, nazvaný „Váženie produktov rybného hospodárstva po doprave z miesta vykládky“, v odseku 1 stanovuje:

„Odchylne od článku 60 ods. 2 členské štáty môžu povoliť váženie produktov rybného hospodárstva po preprave z miesta vykládky pod podmienkou, že sa prepravujú na miesto určenia na území dotknutého členského štátu a že tento členský štát prijal plán kontroly schválený [Európskou k]omisiou a vypracovaný na základe metodiky založenej na riziku, prijatej Komisiou v súlade s postupom uvedeným v článku 119.“

Vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 404/2011

9 Podľa článku 79 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 404/2011 z 8. apríla 2011, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 1224/2009, ktorým sa zriaďuje systém kontroly Spoločenstva na zabezpečenie dodržiavania pravidiel spoločnej politiky rybného hospodárstva (Ú. v. EÚ L 112, 2011, s. 1):

„1. Úlovky druhov uvedených v článku 78 tohto nariadenia sa odvážia ihneď pri vykládke. Úlovky z uvedených druhov sa však môžu odvážiť po preprave, keď:

– v prípade miesta určenia v členskom štáte dotknutý členský štát prijal plán kontroly uvedený v článku 61 ods. 1 [nariadenia č. 1224/2009] v súlade s metodikou založenou na riziku opísanou v prílohe XXI,

…

a keď uvedený plán kontroly alebo spoločný plán kontroly schválila Komisia.

…“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

10 Dňa 11. októbra 2020 PN, kapitán rybárskeho plavidla registrovaného v Írsku, zaslal APPM predbežné oznámenie o príchode do prístavu v súlade s článkom 17 nariadenia č. 1224/2009 a oznámil mu informácie o hmotnosti ulovených produktov rybného hospodárstva. Po príchode na miesto vykládky bolo toto rybárske plavidlo vybrané na kontrolu úlovkov na tomto mieste v súlade s článkom 60 ods. 6 nariadenia č. 1224/2009. Kapitán spochybnil túto kontrolu, ktorá

podľa neho predstavovala riziko ovplyvnenia kvality uvedených produktov rybného hospodárstva, na rozdiel od váženia uskutočneného po preprave z miesta vykládky do zariadenia na spracovanie týchto produktov.

11 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že APPM pred uvedenou kontrolou nevykonával kontroly v mieste vykládky, ale že najmä v nadväznosti na audit vykonaný Komisiou, ktorý odhalil existenciu nezrovnalostí a manipulácie pri vážení produktov rybného hospodárstva v niektorých továrňach na spracovanie týchto produktov, tento orgán oznámil, že vykoná viac náhodných inšpekcií.

12 Žalobcovia vo veci samej podali na High Court (Vyšší súd, Írsko) žalobu proti rozhodnutiu APPM vykonať váženie produktov rybného hospodárstva ulovených uvedeným rybárskym plavidlom v mieste vykládky. Na podporu svojej žaloby uviedli, že výnimka stanovená v článku 61 ods. 1 nariadenia č. 1224/2009, ktorá umožňuje váženie produktov rybného hospodárstva po preprave z miesta vykládky, má prednosť pred uplatňovaním článku 60 ods. 6 tohto nariadenia. Rozsudkom z 3. novembra 2023 tento súd zamietol túto žalobu v podstate z dôvodu, že hoci sa váženie produktov rybného hospodárstva v zásade uskutočňuje po preprave z miesta vykládky, príslušný orgán si zachováva možnosť požadovať, aby sa toto váženie uskutočnilo v mieste vykládky.

13 Žalobcovia vo veci samej podali proti tomuto rozsudku odvolanie na Court of Appeal (Odvolací súd, Írsko), vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania a ktorý sa domnieva, opierajúc sa o doslovný výklad článku 61 ods. 1 nariadenia č. 1224/2009, ako aj o judikatúru týkajúcu sa metód výkladu, že ich žalobu treba zamietnuť, pričom v tejto súvislosti vyjadruje pochybnosti.

14 Za týchto okolností Court of Appeal (Odvolací súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Ak členský štát uplatnil svoje právo podľa článku 61 ods. 1 [nariadenia č. 1224/2009] odchýliť sa od ustanovení článku 60 ods. 2 tohto nariadenia, ktorým sa zriaďuje systém kontroly Spoločenstva na zabezpečenie dodržiavania pravidiel [SRP], v súlade s podmienkami určenými v pláne kontroly schválenom [Komisiou], bráni to príslušným orgánom daného členského štátu požadovať, aby sa akékoľvek množstvo produktov rybného hospodárstva prvýkrát vykladané v dotknutom členskom štáte odvážilo v prítomnosti úradníkov daného orgánu predtým, ako sa z miesta vykládky odvezie na iné miesto, v súlade s ustanoveniami článku 60 ods. 6 tohto nariadenia?“

O prejudiciálnej otázke

15 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 61 ods. 1 nariadenia č. 1224/2009 vykladať v tom zmysle, že ak členský štát uplatnil svoje právo odchýliť sa od článku 60 ods. 2 tohto nariadenia tým, že prijal plán kontroly schválený Komisiou, príslušný orgán tohto členského štátu už nemôže na základe článku 60 ods. 6 uvedeného nariadenia požadovať, aby sa akékoľvek množstvo produktov rybného hospodárstva prvýkrát vykladané v tomto členskom štáte odvážilo v mieste jeho vykládky predtým, ako sa odvezie na iné miesto.

16 Podľa ustálenej judikatúry treba pri výklade ustanovenia práva Únie zohľadniť nielen jeho znenie, ale aj jeho kontext a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou (rozsudok z 10. februára 2022, Minister for Agriculture Food and the Marine a SFPA, C-564/20, EU:C:2022:90, bod 27, ako aj citovaná judikatúra).

17 Podľa judikatúry tiež vyplýva, že výklad ustanovenia práva Únie nemôže mať za následok odstránenie akéhokoľvek potrebného účinku jasného a presného znenia tohto ustanovenia. Ak teda význam ustanovenia práva Únie jednoznačne vyplýva zo znenia samotného ustanovenia, Súdny dvor sa nemôže od tohto výkladu odchýliť (rozsudok z 20. septembra 2022, VD a SR, C-339/20 a C-397/20, EU:C:2022:703, bod 71, ako aj citovaná judikatúra).

18 V prvom rade z článku 60 ods. 2 nariadenia č. 1224/2009 vyplýva, že „bez toho, aby boli dotknuté osobitné ustanovenia“, sa váženie produktov rybného hospodárstva uskutočňuje pri ich vykládke pred ich uskladnením, prepravou alebo predajom.

19 Článok 61 ods. 1 tohto nariadenia ako osobitné ustanovenie stanovuje, že „odchylne od článku 60 ods. 2“ môžu členské štáty povoliť, aby sa váženie produktov rybného hospodárstva uskutočnilo po preprave z miesta vykládky pod podmienkou, že tieto produkty rybného hospodárstva sa prepravujú na miesto určenia na území dotknutého členského štátu a že tento členský štát prijal plán kontroly schválený Komisiou.

20 V tejto súvislosti treba uviesť, že Írsko využilo túto možnosť a plán kontroly bol schválený vykonávacím rozhodnutím Komisie 2012/474/EÚ z 13. augusta 2012, ktorým Komisia schvaľuje plány odberu vzoriek výrobkov rybolovu na účely váženia v súlade s článkom 60 ods. 1 a článkom 60 ods. 3 nariadenia Rady (ES) č. 1224/2009 a plány kontroly váženia výrobkov rybolovu v súlade s článkom 61 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1224/2009 (Ú. v. EÚ L 218, 2012, s. 17).

21 V tomto kontexte sa vnútroštátny súd pýta, či existencia takéhoto plánu kontroly bráni dotknutému kontrolnému orgánu vykonať kontrolované váženie v mieste vykládky úlovkov produktov rybného hospodárstva na základe článku 60 ods. 6 nariadenia č. 1224/2009.

22 V tejto súvislosti treba uviesť, že zo znenia článku 61 ods. 1 nariadenia č. 1224/2009 vyplýva, že len „odchylne od článku 60 ods. 2“ tohto nariadenia môžu členské štáty povoliť váženie produktov rybného hospodárstva po preprave z miesta vykládky týchto produktov.

23 Podľa ustálenej judikatúry sa musí každá odchýlka od základného pravidla vykladať reštriktívne.

24 Z jednoznačného znenia článku 61 ods. 1 nariadenia č. 1224/2009 jasne vyplýva, že toto ustanovenie zavádza výnimku len vo vzťahu k článku 60 ods. 2 tohto nariadenia, a nie vo vzťahu k ostatným ustanoveniam tohto nariadenia. Na iné ustanovenia, ako je napríklad článok 60 ods. 6 uvedeného nariadenia, sa neodkazuje. Z toho vyplýva, že tento článok 61 ods. 1 sa má vykladať tak, že sa neodchyľuje od tohto článku 60 ods. 6, a preto príslušný kontrolný orgán môže na základe článku 60 ods. 6 tohto nariadenia požadovať váženie produktov rybného hospodárstva v mieste vykládky, aj keď existuje plán kontroly schválený Komisiou v zmysle článku 61 ods. 1 uvedeného nariadenia.

25 Doslovný výklad článku 61 ods. 1 nariadenia č. 1224/2009, ako je uvedený v bodoch 22 a 24 tohto rozsudku, je v druhom rade podporený kontextom, do ktorého patrí toto ustanovenie, ako aj cieľmi sledovanými týmto nariadením, ktorých súčasťou je uvedené ustanovenie.

26 V tejto súvislosti, pokiaľ ide o kontext, treba uviesť, že podľa článku 5 ods. 1 a 4 nariadenia č. 1224/2009 členské štáty kontrolujú činnosti vykonávané v rámci SRP a každý členský štát zabezpečí, aby sa kontrola, inšpekcia a presadzovanie vykonávali najmä na základe riadenia rizík. Článok 4 bod 18 tohto nariadenia definuje pojem „riadenie rizík“ ako „systematické zisťovanie rizík a vykonávanie všetkých potrebných opatrení na obmedzenie realizácie týchto rizík“ a to

„zahŕňa činnosti, ako napríklad zhromažďovanie údajov a informácií, analýzu a hodnotenie rizík, prípravu a prijímanie opatrení a pravidelné monitorovanie a skúmanie procesu a jeho výsledkov na základe medzinárodných a vnútroštátnych zdrojov a stratégií, ako aj zdrojov a stratégií Únie“. V tomto kontexte môže byť váženie produktov rybného hospodárstva pri vykládke v súlade s článkom 60 ods. 6 nariadenia č. 1224/2009 užitočným nástrojom na hodnotenie rizík.

27 Pokiaľ ide o cieľ sledovaný nariadením č. 1224/2009, treba pripomenúť, že patrí do rámca SRP, ktorej ciele, najmä cieľ v oblasti ochrany živých vodných zdrojov, sú definované v článku 2 ods. 1 nariadenia č. 1380/2013. Podľa tohto ustanovenia SRP zabezpečuje, aby boli rybolovné a akvakultúrne činnosti dlhodobo environmentálne udržateľné a riadili sa spôsobom, ktorý je v súlade s cieľmi, ktorými je dosiahnuť hospodársky a sociálny prínos a prínos v oblasti zamestnanosti, a prispieť k dostupnosti dodávok potravín. Ako však tvrdí Komisia vo svojich písomných pripomienkach, členské štáty môžu správne kontrolovať využívanie rybolovných kvót a prispievať k dosiahnutiu cieľov SRP uvedených v tomto ustanovení len vtedy, ak sa môžu ubezpečiť, že majú k dispozícii presné a úplné informácie a údaje o rybolovných možnostiach, ako aj, ako vyplýva z odôvodnenia 29 nariadenia č. 1224/2009, o presnej hmotnosti úlovkov produktov rybného hospodárstva. Z tohto hľadiska by bolo v rozpore s cieľom ochrany živých vodných zdrojov podľa SRP, ak by príslušný orgán členského štátu nemal právomoc požadovať, aby sa akékoľvek množstvo produktov rybného hospodárstva prvýkrát vykladané v tomto členskom štáte odvážilo v prítomnosti úradníkov tohto orgánu pred odvezením z miesta vykládky na iné miesto v súlade s článkom 60 ods. 6 nariadenia č. 1224/2009.

28 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na položenú otázku odpovedať tak, že článok 61 ods. 1 nariadenia č. 1224/2009 sa má vykladať v tom zmysle, že aj keď členský štát uplatnil svoje právo odchýliť sa od článku 60 ods. 2 tohto nariadenia tým, že prijal plán kontroly schválený Komisiou, príslušný orgán tohto členského štátu môže na základe článku 60 ods. 6 uvedeného nariadenia požadovať, aby sa akékoľvek množstvo produktov rybného hospodárstva prvýkrát vykladané v uvedenom členskom štáte odvážilo v mieste jeho vykládky predtým, ako sa odvezie na iné miesto.

O trovách

29 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (siedma komora) rozhodol takto:

Článok 61 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 1224/2009 z 20. novembra 2009, ktorým sa zriaďuje systém kontroly Únie na zabezpečenie dodržiavania pravidiel spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva a ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 847/96, (ES) č. 2371/2002, (ES) č. 811/2004, (ES) č. 768/2005, (ES) č. 2115/2005, (ES) č. 2166/2005, (ES) č. 388/2006, (ES) č. 509/2007, (ES) č. 676/2007, (ES) č. 1098/2007, (ES) č. 1300/2008, (ES) č. 1342/2008 a ktorým sa zrušujú nariadenia (EHS) č. 2847/93, (ES) č. 1627/94 a (ES) č. 1966/2006, zmeneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/812 z 20. mája 2015,

sa má vykladať v tom zmysle, že:

aj keď členský štát uplatnil svoje právo odchýliť sa od článku 60 ods. 2 tohto nariadenia tým, že prijal plán kontroly schválený Európskou komisiou, príslušný orgán tohto členského štátu môže na základe článku 60 ods. 6 uvedeného nariadenia požadovať, aby sa akékoľvek množstvo produktov rybného hospodárstva prvýkrát vykladané v uvedenom členskom štáte odvážilo v mieste jeho vykládky predtým, ako sa odvezie na iné miesto.

Podpisy